

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020054
NAZWA
OBSZARU Ostoja nad Bobrem

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020054	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja nad Bobrem

1.4. Data opracowania 2006-01	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-08
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 13 czerwca 2022 r. w spr. soo Ostoja nad Bobrem (PLH020054)

Wyjaśnienia:	Zmniejszenie pow - 11.2019 r.
--------------	-------------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
15.6575

Szerokość geograficzna
51.0287

2.2. Powierzchnia [ha]:
13585.41

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL51

Dolnośląskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3220			3.07		M	B	C	B	B
3260			71.2		M	A	B	B	B
6210			0.87		G	B	C	B	B
6230			2.0		M	B	C	B	B
6430			1.79		M	B	C	B	B
6510			661.76		M	B	C	B	B
8220			3.2		G	A	C	A	A
9110			105.2		M	B	C	B	C
9130			35.87		M	A	C	A	B
9170			353.3		M	B	C	B	B
9180			93.75		M	A	C	B	B
9190			284.26		M	B	C	B	B
91E0			70.0		M	B	C	C	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja Ogólnie
M	1308	Barbastella barbastellus			r	100	300	i		P	C	C	C C
A	1188	Bombina bombina			p				C	M	D		
F	1163	Cottus gobio			p	10	10	i		M	C	A	C B
F	1096	Lampetra planeri			p				C	M	D		
I	1060	Lycaena dispar			p	20	50	i		M	D		
F	1145	Misgurnus fossilis			p				C	M	D		
M	1324	Myotis myotis			r	2000	2300	i	P	M	C	B	C B
I	6179	Phengaris nausithous			p	300	300	i		M	C	B	C C
I	6177	Phengaris teleius			p	150	150	i		M	C	B	C C
F	5339	Rhodeus amarus			p				C	M	D		
A	1166	Triturus cristatus			p					M	C	C	C C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	7.18
N19	32.58
N23	0.74
N06	1.44
N10	1.79
N16	10.85
N12	45.42
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Ostoja nad Bobrem zajmuje powierzchnię 13585 ha i położony jest w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Administracyjnie Obszar leży w województwie dolnośląskim, na terenie powiatów: lwóweckiego (gminy Lubomierz, Lwówek Śląski i Wleń), jeleniogórskiego (gminy Stara Kamienica i Jeżów Sudecki), a także złotoryjskiego (gminy Świerzawa i Pielgrzymka). Teren obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem stanowi przełomowa dolina rzeki Bóbr na odcinku od Siedlęcina (4 km na N od Jeleniej Góry) do okolic Lwówka Śląskiego. Dolina Bobru w górach nie przekracza 1 km, a na pogórzu, powyżej Bolesławca, rozszerza się do 2,3 km. Dlatego też gwałtowne i długotrwałe opady, układ sieci rzecznej oraz duże spadki przyczyniają się do powstania wezbrań w kotlinach, przez które przepływa rzeka (Czarnecka, Janiec 2003). Spośród dopływów Bobru do najzasobniejszych w wodę należą Sobótka i Jamna. Według Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-POLSKA, cały teren Obszaru stanowi bardzo istotny międzynarodowy obszar węzłowy, który łączy ważne międzynarodowe i krajowe korytarze ekologiczne, między innymi Sudety z Borami Dolnośląskimi. Krajobraz Obszaru obejmuje dolinę rzeki Bóbr wraz z otaczającymi je wzgórzami o silnie zróżnicowanej budowie geologicznej. Liczne doliny bocznych dopływów tworzą głębokie jary będące siedliskiem rzadkich gatunków roślin i zwierząt. W pokryciu terenu dominuje mozaika lasów oraz łąk i pastwisk.

4.2. Jakość i znaczenie

Siedliska przyrodnicze 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków Brak jest danych na temat występowania tego typu siedliska w Sudetach, jego występowanie ograniczone jest najprawdopodobniej jedynie do rzek karpackich. Podczas badań w trakcie sporządzania projektu planu zadań ochronnych w obszarze Natura 2000 Ostoja nad Bobrem, nie zaobserwowano zbiorowisk roślinnych mogących odpowiadać siedlisku 3220. Jego dotychczasową obecność na liście siedlisk dla Obszaru należy uznać za wynik pierwotnego błędu naukowego. Wzięto natomiast pod uwagę, że wskazywane dotąd miejsca występowania tego typu siedliska mogą w rzeczywistości stanowić inny typ siedliska przyrodniczego związanego z ekosystemem rzeczny. Siedliska takie stanowią ważny element naturalnej szaty roślinnej dolin rzecznych i posiadają dużą wartość przyrodniczą. Potwierdzenie tego stanu wymagać będzie dalszych badań, stąd siedlisko pozostawiono w SDF.3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranuncion fluitantis* W granicach Obszaru siedlisko występuje w rzece Bóbr (nie stwierdzono go w dopływach Bobru) i formowane jest przez charakterystyczne dla wód płynących zbiorowiska roślin zakorzenionych w dnie. Dominują tu włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans* oraz gatunki rzęśli *Callitriche* sp. Główna rzeka Obszaru (Bóbr) ma charakter rzeki włosienicznikowej na całej długości. Oceny tego typu siedliska w Obszarze dokonano na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w 2012 r. Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry, nie stwierdzono istniejących zagrożeń dla siedliska w Obszarze. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: A – doskonała; Powierzchnia względna C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju, w Obszarze w obrębie jednej rzeki. Stan zachowania: ocena B - dobre zachowanie, w tym: Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana; Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: I - łatwe do odtworzenia 6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* Oceny siedliska dokonano na

podstawie danych pochodzących z monitoringu GIOŚ tego siedliska w Obszarze. Siedlisko na terenie Obszaru wykształciło się w jednym miejscu - we wsi Radomice, w sąsiedztwie nieczynnego kamieniołomu wapienia, na nasłonecznionych stokach o południowym wystawieniu i reprezentowane jest przez podtyp 6210-3 kwieciste murawy kserotermiczne. Występuje w mozaice z łąkami świeżymi. Obserwuje się zarastanie murawy podrostem drzew, krzewami (róże, głogi, tarniny) oraz roślinami inwazyjnymi (nawłóć). Pomimo pogorszenia stanu zachowania muraw na stanowisku tym utrzymały się gatunki chronione: populacja goryczki krzyżowej *Gentiana cruciata* oraz kilka okazów listery jajowatej *Listera ovata*. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: B - dobra; Powierzchnia względna: C: $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze w Obszarze występuje w jednym miejscu (koło Radomic) w postaci niewielkich płatów, w mozaice z siedliskiem 6510. W Obszarze zajmuje najmniejszą powierzchnię z wszystkich siedlisk przyrodniczych. Stan zachowania: ocena B, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana (na murawy z powodu braku użytkowania wkraczają krzewy oraz nawłóć). Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: II - możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków, wymaga przywrócenia tradycyjnego sposobu użytkowania. 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe Nardion - płaty bogate florystycznie W Obszarze zanotowano jeden płat murawy bliźniczkowej o powierzchni 2 ha. Znajduje się ono na wzniesieniu pomiędzy dwoma niewielkimi fragmentami leśnymi na wschód od zabudowań wsi Wojciechów, na północ od kamieniołomu bazaltu. Murawa otoczona jest przez łąki świeże i wilgotne. W 2012 r. w terenie można było zaobserwować usunięte z części murawy siewki drzew. Dla tego stanowiska podawane są także stwierdzenia chronionych gatunków roślin: gnidosza rozesłanego *Pedicularis sylvatica* i 4 gatunków storczyków. Oceny stanu siedliska dokonano na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w 2012 r. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: ocena B - dobra; Powierzchnia względna: ocena C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występujące w rozproszeniu na terenie całego kraju. Stan zachowania: ocena B - dobra, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana; Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: II - możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków, wymaga przywrócenia tradycyjnego użytkowania. 6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* W Obszarze siedlisko to występuje w podtypie 6430-2 nadpotokowe ziołorośla lepiężnikowe. Jego obecność została stwierdzona wzdłuż dopływów Bobru - cieków Kamienica, Sobótka i Chrośnicki Potok w mozaice z łąkami 91E0, natomiast nie stwierdzono jego występowania wzdłuż Bobru. Siedlisko porasta brzegi cieków lub żwirowo-kamieniste łachy i wysepki. Jego powierzchnia jest zmienna, można obserwować lokalne zanikanie lub ekspansje poszczególnych płatów ziołorośli lepiężnikowych, co jest związane z naturalną dynamiką roślinności nadrzecznej. Oceny siedliska dokonano zarówno na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w 2012 r., jak również w oparciu o dostępne dane (wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska z 2011 r.) oraz wyniki Powszechnej Inwentaryzacji w Lasach Państwowych. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: B - dobra; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje pospolicie w pasmach górskich i na pogórzu. Stan zachowania: ocena B - dobra, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana; Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: II - biorąc pod uwagę cały Obszar - możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków, na brzegach rzeki Bóbr - praktycznie niemożliwe do odtworzenia. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* Łąki świeże z siedlisk nieleśnych zajmują na terenie Ostoi nad Bobrem największą powierzchnię i są tu jedynym występującym typem łąkowych siedlisk przyrodniczych. Łąki występują przede wszystkim w południowej części Obszaru, w podtypie 6510-1 łąki rajgrasowe *Arrhenatheretum elatioris*, często w kompleksie z pastwiskami. Znaczne powierzchnie zajmują w okolicach Pokrzywnika i Maciejowca. Czasem porastają zbocza o różnym stopniu nachylenia. W Obszarze stwierdzono około 90 płatów tego siedliska o łącznej powierzchni około 665 ha. Oceny dokonano przede wszystkim na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w 2012 r. (zwyfikowano ok. 70% płatów siedliska). Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: ocena B - dobra; Powierzchnia względna: ocena C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze powszechnie występujące w całym kraju. Stan zachowania: B - dobry, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana, zaniżona ocena związana jest głównie ze zubożałym składem gatunkowym i wkraczaniem na niekoszone siedliska nawłóci; Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: II - możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków, na ogół wymaga przywrócenia ekstensywnego użytkowania. 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* Siedlisko występuje w Obszarze w dwóch podtypach: 8220-2 i 8220-3 (podtyp 8220-3 zdecydowanie dominuje). Odslonięcia skalne ze zbiorowiskami mszysto - paprociowymi są tutaj dość rozpowszechnione i zajmują powierzchnię ok. 3,2 ha. W 2012 r. zwyfikowano w terenie występowanie siedliska na stanowiskach w Dzikim Wąwozie, Piaskowcowych Porwakach (pomnik przyrody nieożywionej) i przy zbiorniku Pilchowickim,

co stanowi ok. 50% wystąpień siedliska w Obszarze, wykorzystano także wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska (3 stanowiska w Obszarze) oraz dane z Powszechnej Inwentaryzacji w Lasach Państwowych. Oprócz ww. stanowisk siedlisko licznie występuje także w dolinie rzeki Kamienicy. Ocena ogólna: A - doskonała, w tym: Reprezentatywność: A - doskonała; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze (zwłaszcza podtyp 8220-3) występuje w całym pasie gór i pogórzy południowej Polski. Stan zachowania: A - doskonały, w tym: Stopień zachowania struktury: I - doskonale zachowana, Stopień zachowania funkcji: I - dobre perspektywy; 9110 Kwaśne buczyny Luzulo-Fagenion W trakcie badań terenowych w 2012 r. zweryfikowano około 30% płatów siedliska, pozostałe oceniono na podstawie danych zawartych w planach urządzania lasów poszczególnych nadleśnictw oraz wyników Powszechnej Inwentaryzacji w Lasach Państwowych. W granicach Obszaru kwaśne buczyny są trzecim typem leśnego siedliska przyrodniczego pod względem zajmowanej powierzchni. Kwaśne buczyny występują w mozaice z grądami, często na zboczach, w drzewostanie oprócz buka często pojawia się świerk. Kilka płatów kwaśnych buczyn prawdopodobnie zostało błędnie zaklasyfikowanych do tego typu siedliska przyrodniczego i wymagają one dokładniejszej weryfikacji w terenie. Ocena ogólna: C - znacząca, w tym: Reprezentatywność: B - dobra; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w całym zasięgu buka, czyli w zachodniej i południowej części kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Obszarze zajmują łącznie powierzchnię około 106 ha (ponad 30 płatów). Stan zachowania: B - dobry B, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana lub w pojedynczych przypadkach I - doskonale zachowana, zaniżona ocena związana jest ze zubożonym składem gatunkowym; Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: I - łatwe. 9130 Żyzne buczyny Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion W Obszarze występują 3 płaty o łącznej powierzchni ok. 36 ha, zlokalizowane w okolicach miejscowości Maciejowiec i Radomice. Płaty zachowane są w doskonałym stanie, gatunkiem dominującym jest buk. Spośród siedlisk leśnych w Obszarze żyzne buczyny zajmują najmniejszą powierzchnię. Ich oceny dokonano na podstawie opisów taksacyjnych oraz wyników Powszechnej Inwentaryzacji w lasach Państwowych. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: A - doskonała; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w zachodniej i południowej części kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Obszarze zajmują powierzchnię łącznie ponad 36 ha w postaci trzech płatów. Stan zachowania: doskonały - A, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana; Stopień zachowania funkcji: I - doskonale perspektywy; 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum Grądy występują w rozproszeniu na obszarze całej Ostoi nad Bobrem. Z leśnych siedlisk przyrodniczych występują tu najliczniej (ponad 390 ha). Największe powierzchnie zajmują w okolicy Wlenia, na północ od Bystrzycy i na północ od Marcza. Płaty grądów występują w mozaice z buczynami i kwaśnymi dąbrowami. W drzewostanie - oprócz gatunków charakterystycznych dla grądów takich jak dąb, grab, lipa - występują buk i świerk. W runie licznie pojawia się marzanka wonna Galium odoratum. W trakcie badań terenowych w 2012 r. zweryfikowano około 30% płatów tego siedliska w Obszarze. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: B - dobra; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze powszechnie występujące w całym kraju. Stan zachowania: B - dobry, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana, ocenę obniżono głównie ze względu na małe zasoby martwego drewna i zaburzoną strukturę roślinności (np. mały udział graba w drzewostanie i obecność gatunków obcych ekologicznie); Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: II - łatwe. 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani W granicach Obszaru występuje podtyp siedliska 9180-1 lasy klonowo-lipowe Sudetów, Pogórza i Przedgórza. Płaty tego siedliska porastają strome stoki z rumoszem skalnym, m. in. na terenie rezerwatu przyrody „Góra Zamkowa”, na brzegach Zbiornika Pilchowickiego i bardziej stromych brzegach Bobru. Głównymi gatunkami tworzącymi drzewostan są lipa i jawor. Wiele płatów ma zaburzoną strukturę wynikającą ze zbyt dużego udziału świerka w drzewostanie. W trakcie badań terenowych zweryfikowano około 30% płatów tego siedliska w Obszarze. Ocena ogólna: B - dobra, w tym: Reprezentatywność: A - doskonała; Powierzchnia względna: C - $2\% \geq p \geq 0\%$ - siedlisko przyrodnicze występuje w południowej części kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Obszarze zajmuje powierzchnię ponad 90 ha w postaci dwudziestu płatów. Stan zachowania: B - dobry, w tym: Stopień zachowania struktury: II - dobrze zachowana, w pojedynczych przypadkach I - doskonale zachowana, obniżona ocena wynika z przekształceń składu gatunkowego i małej powierzchni płatów; Stopień zachowania funkcji: II - dobre perspektywy; Możliwość odtworzenia: I - łatwe. 9190 Kwaśne dąbrowy Quercetea robori-petraeae Kwaśne dąbrowy to drugie co do wielkości siedlisko leśne w Obszarze (po grądach 9170), zajmuje powierzchnię około 285 ha. Występuje przede wszystkim w północnej części Obszaru, często w mozaice z grądami lub monokulturami świerkowymi. Drzewostan buduje tu dąb bezszypułkowy Quercus petraea z domieszką świerka Picea abies i buka Fagus sylvatica. W runie pojawiają się łany konwalii

majowej. W trakcie badań terenowych w 2012 r. zweryfikowano około 30% płatów siedliska. Ocena ogólna: B – dobra, w tym: Reprezentatywność: B – dobra; Powierzchnia względna: $C - 2\% \geq p \geq 0\%$ – siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Ostoi zajmują powierzchnię łącznie około 285 ha w postaci ponad 50 płatów. Stan zachowania: B – w tym: Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy Możliwość odtworzenia: I – łatwe. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae* Na terenie Ostoi nad Bobrem występują wzdłuż większości dopływów Bobru m.in. Chrośnickiego Potoku i Kamienicy tworząc kompleksy z ziołoroślami nadrzecznymi 6430. Dominującymi gatunkami w drzewostanie są tu wierzyby *Salix alba* i *Salix fragilis*, olsza czarna *Alnus glutinosa* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, miejscami topole *Populus* sp. Siedlisko w zasadzie nie występuje wzdłuż Bobru, a jeśli już, to w formie szczątkowej (zarośla wierzbowe). Płaty siedliska zajmują w Obszarze łączną powierzchnię ponad 70 ha. Ocena ogólna: dobra – B, w tym: Reprezentatywność: dobra – B; Powierzchnia względna: $C - 2\% \geq p \geq 0\%$ – siedlisko przyrodnicze występuje w całym kraju, w regionie kontynentalnym i alpejskim, w Obszarze zajmują powierzchnię łącznie około 70 ha w postaci prawie 40 płatów. Stan zachowania: C – średni, w tym: Stopień zachowania struktury: III – średnio zachowana, zaniżona ocena związana jest z przekształceniem płatów łągów (większość płatów znajduje się w złym stanie zachowania, głównie ze względu na małe zasoby martwego drewna i zaburzoną strukturę roślinności). Stopień zachowania funkcji: III – średnie perspektywy – siedlisko wrażliwe na przekształcenia brzegów i koryt rzecznych. Możliwość odtworzenia: III – trudne. Gatunki zwierząt 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* Ocena populacji: D – populacja nieistotna Nie udało się potwierdzić występowania gatunku w trakcie badań. Uznano, że występowanie gatunku w Obszarze jest możliwe w przyszłości, jednak wzięto pod uwagę, że siedliska znajdujące się w Obszarze nie wskazują, aby ewentualny powrót gatunku na te tereny skutkował obecnością znaczącej populacji. Są to/będą co najwyżej efemeryczne populacje utrzymujące się przez krótkie interwały, nawet wówczas, gdy ogólnokrajowa populacja będzie w ekspansji, zgodnie z naturalnymi cyklami wzrostów i spadków liczebności. 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (= 1061, *Maculinea nausithous*) oraz 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius* (= 1059, *Maculinea teleius*) Ocena ogólna obydwu gatunków: C – znacząca, w tym: Populacja: ocena C – poniżej 2% populacji krajowej – populacja modraszka *nausitous* skupiona jest przede wszystkim na stanowisku w okolicach Pokrzywnika (około 90% całej populacji w Obszarze). Jest to jedno z 6 stwierdzonych miejsc występowania gatunku w Obszarze. Na zachowanych tam płatach z rośliną żywicielską gatunki znajdują dobre warunki do rozwoju. Trudno dokładnie ocenić procentowy udział względem populacji krajowych, gatunki są jednak w południowej Polsce szeroko rozsiadane i mają wiele dobrze zachowanych stanowisk. Występowanie modraszka *teleius* stwierdzono wyłącznie na jednym stanowisku koło miejscowości Pokrzywnik (zgrupowanie położonych blisko siebie płatów łąk kośnych, czasem w mozaice z gruntami ornymi). Zachowanie: ocena B – dobra, w tym: Stopień zachowania siedliska: III – średnio zachowane lub częściowo zdegradowane – zdecydowana większość nadających się do zasiedlenia miejsc w Obszarze jest zupełnie zdegradowana (grunty orne, podsiewanie pastewnymi roślinami skutkujące wypieraniem roślin żywicielskich, niewłaściwe terminy koszenia), a nieliczne pozostałe płaty, na których gatunki utrzymują się we w miarę dobrej kondycji (stanowisko koło Pokrzywnika), zagrożone są postępującą intensyfikacją rolnictwa. Możliwość odtworzenia: I – łatwe do odtworzenia – po przejściu na ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk istnieje bardzo duża szansa na znaczące zwiększenie się dogodnych miejsc do rozrodu obydwu gatunków. Izolacja: ocena C – populacja nieizolowana – oceniane populacje znajdują się w zwartym zasięgu występowania gatunków w Polsce i mogą kontaktować się z najbliższymi znanymi populacjami. 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri* Ocena populacji: D – populacja nieistotna Nie potwierdzono obecności gatunku w trakcie badań terenowych, pomimo, iż wg informacji uzyskanych od Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze gatunek występuje na stanowisku w Pilchowicach. W samym Bobrze, z uwagi na uwarunkowania siedliskowe, szansa na stwierdzenie przedstawicieli tego gatunku jest raczej mała, natomiast w dopływach Bobru może się on pojawić, w związku z czym gatunek ten otrzymał ocenę populacji D. 1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* (= 5339, *Rhodeus amarus*) Ocena populacji: D – populacja nieistotna Wg publikacji dotyczącej ichtiofauny dorzecza Bobru (Błachuta J., Witkowski A., Kusznierz J. 1993) gatunek był odławiany jedynie w okolicach Brzeźnicy, a więc poza granicami Obszaru. Nie potwierdzono obecności gatunku również w trakcie badań terenowych w ramach sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru. W samym Bobrze, z uwagi na uwarunkowania siedliskowe, szansa na stwierdzenie przedstawicieli tego gatunku jest raczej mała, natomiast w dopływach Bobru może się on pojawić, w związku z czym gatunek ten otrzymał ocenę populacji D. 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis* Ocena populacji: D – populacja nieistotna Wg publikacji dotyczącej ichtiofauny dorzecza Bobru (Błachuta J., Witkowski A., Kusznierz J. 1993) gatunek ten w ogóle nie został wykazany. Nie potwierdzono obecności gatunku również w trakcie badań terenowych w

ramach sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru. W samym Bobrze, z uwagi na uwarunkowania siedliskowe, szansa na stwierdzenie przedstawicieli tego gatunku jest raczej mała, natomiast w dopływach Bobru może się on pojawić, w związku z czym gatunek ten otrzymał ocenę populacji D.1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* Stan zachowania gatunku w Obszarze oceniono jako zły ze względu na małą liczbę odłowionych osobników. Niezbędne będzie przeprowadzenie ponownego monitoringu występowania tego gatunku. Biorąc pod uwagę obserwowane na obszarze całego kraju tendencje spadkowe gatunku, zachowanie stanowisk głowacza jest szczególnie istotne. Ocena ogólna: B – dobra, w tym: Populacja: ocena C – gatunek został stwierdzony w dolnej części Bobru, na granicy obszaru Natura 2000, podczas elektropólów stwierdzono występowanie 4 osobników, co stanowi mniej niż 2% krajowej populacji; Stan zachowania: ocena A - doskonała, w tym: stopień zachowania siedliska: I - w górnej części Bobru elementy siedliska doskonale zachowane, w związku z czym możliwości odtworzenia nie oceniano Izolacja: ocena C. 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* We wcześniejszym SDF gatunek posiadał ocenę ogólną B, jednak brak jest danych na jakiej podstawie dokonano takiej oceny i brak jest wcześniejszych danych publikowanych, mówiących o występowaniu traszki grzebieniastej na tym obszarze. Według danych zebranych w 2012 r. gatunek powinien posiadać ocenę C - w stosunku do wielkości Obszaru liczba stanowisk traszki grzebieniastej jest niewielka (7 stanowisk) i są to stanowiska izolowane. Stan siedliska nie zawsze jest właściwy (ocena C) - gatunek występuje w Obszarze głównie w niewielkich stawach hodowlanych, które w ostatnich latach są silnie zarybiane lub ulegają degradacji (zniszczone zastawki i wysychanie). Ocena ogólna: C - znacząca, w tym: Populacja: C - poniżej 2% populacji krajowej Zachowanie: C – stopień zachowania średni lub zdegradowany, w tym: Stopień zachowania siedliska: III - elementy siedliska zachowane w średnim stanie - traszka grzebieniasta występuje w Obszarze głównie w niewielkich stawach hodowlanych, które w ostatnich latach są silnie zarybiane lub ulegają degradacji (zniszczone zastawki, wysychanie zbiorników). Możliwość odtworzenia: II - renaturyzacja możliwa przy średnim nakładzie sił i środków. Niektóre stanowiska mogą zostać odtworzone przez naprawę lub uzupełnienie zastawek. Istnieje także możliwość translokacji jaj traszki grzebieniastej do stawów, które stanowią właściwe siedlisko tego gatunku, ale obecnie osobniki nie mogą zasiedlić tych miejsc ze względu na zbyt duże odległości pomiędzy poszczególnymi stanowiskami (duża izolacja stanowisk). Izolacja: C - populacja nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania, natomiast poszczególne stanowiska w Obszarze są silnie izolowane. 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina* Ocena populacji: D - populacja nieistotna. W ramach badań prowadzonych w 2012 roku sprawdzono pod kątem występowania tego gatunku większość siedlisk wodnych w Obszarze, jednak nigdzie nie stwierdzono gatunku. Z informacji ustnych uzyskanych od mieszkańców wynika, że pojedyncze osobniki kumaka nizinnego spotykane były w okolicach wsi Zadole, jednak w 2012 roku na stawach we wsi Zadole - mimo kilkunastu kontroli - nie udało się potwierdzić występowania gatunku. W czasie badań terenowych w 2012 roku w obecnych granicach Obszaru nie odnaleziono żadnego stanowiska rozrodczego gatunku, pomimo, iż w Obszarze występują siedliska dogodne dla gatunku. Oprócz informacji zawartych w SDF dla Obszaru nie odnaleziono publikacji, inwentaryzacji ani innych danych wskazujących miejsca rozrodu gatunku w Obszarze. W związku z tym populacji gatunku nadano ocenę D.1308 Mopek Barbastella *barbastellus* W trakcie badań terenowych w 2012 r. zidentyfikowano żerowiska gatunku, nie zidentyfikowano jednak żadnych miejsc rozrodu w Obszarze, co może być wynikiem preferencji gatunku, który na miejsca rozrodu wybiera na ogół szczeliny w pniach drzew (takie schronienia są trudne do zlokalizowania). Ocena ogólna: C – znacząca, w tym: Populacja: ocena C – mniej niż 2% krajowej populacji; w Obszarze maksymalnie 300 osobników tego gatunku, a powierzchnia potencjalnych żerowisk jest niewielka Stan zachowania: ocena C - średni, w tym: stopień zachowania siedliska: III – siedlisko średnio zachowane – ocena obniżona z uwagi na niewielką powierzchnię starodrzewów mogących stanowić miejsce rozrodu mopska możliwość odtworzenia: III – trudne lub niemożliwe izolacja: ocena C. 1324 Nocek duży *Myotis myotis* W granicach Obszaru (strych kościoła pw. Świętego Mikołaja we Wleniu) zlokalizowana jest największa kolonia rozrodcza gatunku na Dolnym Śląsku i jedna z największych w Polsce, licząca około 2300 osobników. Obszar ma bardzo istotne znaczenie dla zachowania gatunku. Ocena ogólna: B – dobra, w tym: Populacja: ocena C – mniej niż 2% krajowej populacji; w Obszarze stwierdzono dotychczas obecność wyłącznie jednej kolonii rozrodczej, której liczebność oszacowano na około 2300 osobników (Furmankiewicz, Gottfried 2009, Furmankiewicz – inf. ustna), co stanowi do 2% populacji krajowej. Pozostałe obserwacje gatunku obejmowały przeloty (9 obserwacji) i żerowanie (35 obserwacji). Stan zachowania: ocena B - dobry, w tym: stopień zachowania siedliska: II – elementy dobrze zachowane – stan kolonii we Wleniu jest właściwy; drzewostany w północnej części Obszaru charakteryzujące się młodym wiekiem i silnie rozwiniętym podszytem, nie są odpowiednim miejscem żerowania dla gatunku, natomiast drzewostany w południowej części Obszaru mają niewielkie powierzchnie izolacja: ocena C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania W

Obszarze stwierdzono występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin: Gatunki pod ochroną ścisłą: włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans* - zamieszczony na Czerwonej liście roślin naczyniowych Dolnego Śląska (Kącki Z., Dajdok Z., Szczęśniak E., 2003) z kategorią zagrożenia LC (słabo zagrożone) - gatunek charakterystyczny dla siedliska 3260, występuje w rzece Bóbr; goryczuszka orzęsiona *Gentiana ciliata* – zamieszczona na Czerwonej liście roślin naczyniowych Dolnego Śląska (Kącki Z., Dajdok Z., Szczęśniak E., 2003) z kategorią zagrożenia NT (bliskie zagrożenia), występuje w obrębie murawy kserotermicznej koło 6210-3 Radomic; goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata* – zamieszczona na Czerwonej liście roślin naczyniowych Dolnego Śląska z kategorią zagrożenia VU (narażony), występuje w obrębie murawy kserotermicznej koło 6210-3 Radomic; listera jajowata *Listera ovata* – występuje w obrębie murawy kserotermicznej (6210-3) koło Radomic. Gatunek pod ochroną częściową: paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* - w Obszarze występuje jako dominujący gatunek paproci, główny składnik siedliska 8220-3. Gatunek z Czerwonej Listy: zanokcica północna *Asplenium septentrionale* - gatunek zamieszczony na Czerwonej liście roślin naczyniowych w Polsce (Zarzycki K., Szelaąg. Z. 2006) z kategorią zagrożenia V (narażony) oraz w Czerwonej liście roślin naczyniowych Dolnego Śląska (Kącki Z., Dajdok Z., Szczęśniak E., 2003) z kategorią zagrożenia NT (bliskie zagrożenia), gatunek w Obszarze związany z siedliskiem przyrodniczym 8220-2. (*) UWAGA: Siedlisko/gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punktach 3.1 i 3.2

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		i
H	E01		i
H	J02		b
H	A05.01		i
H	B02.04		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0

Prywatna	0
Nieznana	100
Suma	100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Błachuta J., Witkowski A., Kuszniarz J. 1994a. Ichtyofauna dorzecza Bobru. Acta Univ. Wratisl., Prace Zool., 26, 133–187. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 w województwie dolnośląskim, ansee consulting, Wrocław 2012-2013. Furmankiewicz J., Zając K. 1999. Ochrona największej na Dolnym Śląsku kolonii noka dużego *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797). Przyr. Sudet. Zach., Jelenia Góra. 2: 89-92. Furmankiewicz J., Gottfried I. 2009. Ekspertyza chiropterologiczna dla określenia przyrodniczych uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych na Dolnym Śląsku. Wrocław. 86 pp. Kaszewska-Mejer J. 2012 r. Raport z prac terenowych – zakres: siedliska przyrodnicze. Kisiel P. 2012 r. Raport z prac terenowych – zakres: płazy. Kokurewicz T. 2012 r. Raport z prac terenowych – zakres: nietoperze. Malkiewicz A., Smolis A., Kadej M., Tarnawski D., Stelmarczyk R., Zając K., Masłowski J., Matraj M. 2009. Nowe dane o rozmieszczeniu modraszków z rodzaju *Phengaris* (= *Maculinea*) (Lepidoptera: Lycaenidae) w dolnośląskiej części Sudetów i Przedgórze Sudeckiego. Przyroda Sudetów, 12: 61-74. Matraj M. 2012 r. Raport z prac terenowych – zakres: owady. Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Lwówek Śląski. Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Złotoryja. Reczyńska K. 2008. Rozmieszczenie i stan zachowania siedlisk przyrodniczych projektowanego obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem. Acta Botanica Silesiaca 3: 59-81.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	0.15	PL04	1.84	PL03	52.65

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Park Krajobrazowy Doliny Bobru	*	52.65
PL04	Ostrzyca Proboszczowicka	*	1.84
PL02	Góra Zamkowa	+	0.15

5.3. Forma ochrony

Na wschód od Obszaru znajduje się obszar Natura 2000 Ostrzyca Proboszczowicka PLH020042 (bezpośrednie sąsiedztwo), obszar Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037 (w odległości około 1400 m), Obszar Chronionego Krajobrazu Ostrzyca Proboszczowicka (bezpośrednie sąsiedztwo) oraz rezerwat przyrody Ostrzyca Proboszczowicka (około 300 m). Na północ od Obszaru znajduje się obszar Natura 2000 Panieńskie Skały PLH020009 (około 40 m), a w kierunku południowo-wschodnim – obszar Natura 2000 Góra Wapienna PLH020095 (około 800 m).

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska Al. Jana Matejki 6 50-333 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.wroclaw.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2014/3942/
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2016/2723/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020054

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--